

It swijen der
ta dwaan kin ek
in antwurd wêze

Op 'e Skille

Ferskynt hûs oan hûs yn 'e Greidhoeke

Therapie

Het is een turbulente tijd. In deze prestatie-samenleving is weinig ruimte voor emoties

pagina 3>

Trouwjurken

Het is een sprookje. In Winsum veranderen vrouwen voor even in prinsessen

pagina 5>

Reuny

Ferhalen oer ferstopplakken foar ûnderdûkers, sleine spikers, lucht-buksgatten en tegeltsjes

pagina 15>

Jarenlang speuren naar het verleden van Wommels

Wommels – Jelle Miedema uit Leiden dook in de geschiedenis van Wommels van voor 1832. In dat jaar werd het kadaster ingevoerd en kreeg ieder huis en schuurtje een plekje op de kaart. Eerder was dat niet zo. Miedema, geboren in Wommels, zocht uit hoe het voor 1832 was. Hij was nieuwsgierig naar het verleden van zijn geboortedorp. Uiteindelijk leverde hem de jarenlange zoektocht voldoende stof op voor het samenstellen van *Prekadastraal Wommels*. De presentatie van het naslagwerk was op vrijdag 6 oktober in de bibliotheek in Wommels.

Door Hinne Bokma

Miedema (1946) deed onderzoek naar de huizen, eigenaars, huurders en bewoners van de woningen voor 1832. Vanaf dat jaar ging Miedema terug in de tijd en wist hij het 'onbekende' verleden van Wommels in beeld te brengen. Het was voor hem een sensatie om veel nieuwe feiten boven tafel te krijgen.

Miedema noemt het reconstrueren van de bebouwings- en bewoningsgeschiedenis van een dorp als het maken van meerdere legpuzzels tegelijk. Elk huis is volgens hem een puzzel op zich en elk huis is een stukje van de puzzel van het dorp. Eigenaren en bewoners van huizen komen en gaan. De onderzoeker heeft getracht dat proces van huis tot huis in kaart te brengen. Niet alles is opgelost, er zijn nog gaten. „Diverse stukjes van de legpuzzel van Wommels van voor 1832 kon ik niet, of nog niet met zekerheid plaatsen”, zei Miedema gistermiddag. Hij geeft het stukje door aan anderen, die in de geschiedenis van Wommels willen duiken. Wommels was meer

Jelle Miedema (midden) overhandigde *Prekadastraal Wommels* aan Pieteke de Boer van de bibliotheek Wommels en Theo Kuipers van Tresoar.

dan tweehonderd jaar geleden nog maar een dorp met een paar straten en stegen, maar vanwege de ligging aan de vaarroute tussen Bolsward en Leeuwarden was het wel een levendig dorp. Ook was Wommels de hoofdplaats van de grietenij Hennaarderadeel. De grietman woonde en werkte er. De kerk had in de afgelopen eeuwen veel invloed. Voor de Reformatie van 1580 woonden er in Wommels drie geestelijken; de pastoor, de vicarus en de prebendaris. Het lezen van boeken en de belangstelling voor het verleden heeft

Miedema van huis uit meegekregen. Zijn ouders, Leendert en Griet Miedema-Risselade, waren grote liefhebbers van lezen en bij hen thuis aan de Hottingawei stond een goedgevulde boekenkast. In de jaren vijftig van de vorige eeuw bezaten zij ongeveer 2300 boeken. De Miedema's leenden de boeken uit. Ze waren uiteindelijk de oprichters van de particuliere bibliotheek Lees, Leer en Leef. De boekencollectie vormde de basis voor de latere openbare bibliotheek in Wommels. Jelle Miedema was werkzaam bij de

universiteit in Leiden. Als liefhebberij had hij stamboomonderzoek. Dat resulteerde in de kwartierstaat Miedema-Risselade. Het kwartierstaatonderzoek maakte hem duidelijk dat zijn voorouders van zowel vaders- als moederskant op diverse boerderijen rond Wommels hebben gewoond. Het wekte zijn nieuwsgierigheid naar het verleden van het dorp

Nedergerecht

Vanaf 1995 schreef Miedema regelmatig voor *Klaaikluten*, de nieuwsbrief van de stichting

Argeologyk-Histoaryske Rûnte Littenseradiel (ArgHis). Gingen zijn artikelen aanvankelijk over uiteenlopende onderwerpen als huwelijksbekendmakingen, reisverslagen en visrechten, geleidelijk werd 'prekadastraal Wommels' zijn hoofdthema. Op het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag had hij de boeken van het nedergerecht van Hennaarderadeel ontdekt. Het gisteren gepresenteerde boek is een update van al die verhalen. Nieuwe informatie is toegevoegd, gaten in de historie gedicht.

Nieuw in zijn 'update' is in ieder geval dat de pastorie in Wommels niet altijd naast de kerk heeft gestaan. Miedema vond aanwijzingen dat het 'pastoorshuys' voor de Reformatie van 1580 bij de Boalserter Feart stond. Na de reformatie werd een nieuw 'predikantshuys' tegenover de kerk gebouwd.

Caatsebaen

Ook aan het hoofdstuk over de Keatsebaen zijn nieuwe feiten toegevoegd. Al in 1664 werd in akten al over de 'caatsebaen' geschreven. Daarvoor heette het plein bij de kerk 'de fikary ledige plaatse'. Daar stond in de zestiende eeuw ook het oude vicariehuis. Op die plaats staat nu het pand van bakkerij Posthuma. De kelder en delen van de noordmuur herinneren nog aan het vicariehuis.

De noordmuur staat voorop het boek. Dendrochronologisch onderzoek, waarbij houtmonsters zijn genomen, van onderzoeker Paul Borghaerts bevestigden het verhaal van Miedema. Borghaerts heeft de leeftijd van het hout in de kelder vastgesteld op ongeveer 1547. Het hout is afkomstig uit Noorwegen.

Belangstelling voor theaterspektakel Tjerkje op de Klieuw onverminderd groot

Nijland - De kaarten voor Elk Sines, de muziektheatervoorstelling over Tjerkje op De Klieuw, vliegen als warme broodjes over de toonbank. De belangstelling blijft onverminderd groot. De tien extra voorstellingen in mei en juni 2018 waren snel uitverkocht. Daarom is

besloten nog eens met vier extra voorstellingen te komen: op 6,7,8 en 9 juni in de boerderij aan de Huniadyk in Nijland.

De muziektheaterproductie is geschreven door Folkert Sijbrandij. De liedteksten zijn van Eppie Dam

en de muziek van Sytse Broersma. Concept en regie: Ypy Zysling. Klaasje Postma speelt de rol van Tjerkje.

Het is een voorstelling over twee vrouwen, die elkaars bloed wel kunnen drinken, maar door hun verleden tot elkaar veroordeeld

zijn. Door de keuze van Tjerkje om op De Klieuw te blijven, is zij het kloppend hart van de familie Huitema. Ook met haar eigenzinnige broers Lammert en Fonger, die net als haar besluiten om op De Klieuw te blijven, ontwikkeld zij een haat/liefde verhouding.

De familie Huitema is net als de bezoekers van café De Klieuw een bonte verzameling paradijsvogels en in Elk Sines komen al deze personages voorbij in een mix van revue, musical, dans en toneel. Meer informatie is te vinden op www.theaterdeklieuw.nl

WD-SAT
VOOR EEN PERFECTE ONTVANGST

WAANZINNIGE HERFSTACTIE

UW OUDE TV IS € 200,- WAARD

WWW.WDSAT.NL

“Ik wil er de komende vier jaar voor zorgen dat DE BELANGEN VAN KLEINE KERNEN in de gemeente Leeuwarden voldoende worden behartigd.”

Pim Astro, nummer 3 op de kieslijst van

PAL GROENLINKS

skilder nedich
www.skilder.nl
06 - 53360461